EUROOPA KOMISJON

Brüssel, XXX
[…](2012) XXX draft

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Itaalia 2012. aasta riiklikku reformikava

ja esitatakse nõukogu arvamus Itaalia stabiilsusprogrammi (2012–2015) kohta

Soovitus:

NÕUKOGU SOOVITUS,

milles käsitletakse Itaalia 2012. aasta riiklikku reformikava

ja esitatakse nõukogu arvamus Itaalia stabiilsusprogrammi (2012–2015) kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse nõukogu 7. juuli 1997. aasta määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta,[1] eriti selle artikli 5 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta,[2] eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitust[3],

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone[4],

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

pärast konsulteerimist majandus- ja rahanduskomiteega

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Ülemkogu kiitis 26. märtsil 2010 heaks Euroopa Komisjoni ettepaneku käivitada uus majanduskasvu ja tööhõive strateegia, s.o strateegia „Euroopa 2020”, mis põhineb majanduspoliitika tõhustatud koordineerimisel ning keskendub esmatähtsatele valdkondadele, kus on vaja võtta meetmeid Euroopa jätkusuutliku majanduskasvu ja konkurentsivõime potentsiaali suurendamiseks.

(2) Nõukogu võttis 13. juulil 2010 vastu soovituse liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta ajavahemikuks 2010–2014 ning 21. oktoobril

---

1 EÜT L 209, 2.8.1997, lk 1.
2 ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.
3 COM(2012) 318 final.
4 P7_TA(2012)0048 ja P7_TA(2012)0047.

2010 otsuse liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta;[5] mõlemat dokumenti koos nimetatakse koondsuunisteks. Liikmesriike kutsuti üles võtma koondsuuniseid arvesse oma majandus- ja tööhõivepoliitikas.

(3) Nõukogu võttis 12. juulil 2011 vastu soovituse Itaalia 2011. aasta riikliku reformikava kohta ja esitas arvamuse Itaalia ajakohastatud stabiilsusprogrammi (2011–2014) kohta.

(4) Komisjon võttis 23. novembril 2011 vastu teise iga-aastase majanduskasvu analüüsi, mis vastavalt strateegiale „Euroopa 2020" tähistab majanduspoliitika integreeritud eelkoordineerimise teise Euroopa poolaasta algust. 14. veebruaril 2012 võttis komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu häiremehhanismi aruande,[6] milles nimetati Itaaliat ühe liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida.

(5) Euroopa Ülemkogu kiitis 2. märtsil 2012 heaks finantsstabiilsuse tagamise ja eelarve konsolideerimise prioriteedid ning majanduskasvu hoogustamise meetmed. Ülemkogu toonitas vajadust saavutada diferentseeritud ja majanduskasvu soodustav eelarve konsolideerimine, taastada tavapärased majandusele laenuandmise tingimused, edendada majanduskasvu ja konkurentsivõimet, tegelda töötuse probleemiga ja majanduskriisi sotsiaalsete tagajärgedega ning moderniseerida avalikku haldust.

(6) Euroopa Ülemkogu kutsus laiendatud euroala paktiga ühinenud liikmesriike 2. märtsil 2012 üles esitama õigeaegselt kohustused, mis lisatakse nende stabiilsus- või lähenemisprogrammi ja riiklikusse reformikavasse.

(7) Itaalia esitas 30. aprillil 2012 oma stabiilsusprogrammi ajavahemikuks 2012–2015 ja oma riikliku reformikava 2012. aastaks. Selleks et võtta arvesse kõnealuse kahe dokumendi omavahelisi seoseid, hinnati neid ühel ja samal ajal. Samuti on komisjon määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 5 alusel põhjalikult analüüsinud, kas Itaaliat mõjutab negatiivselt makromajanduse tasakaalustamatus. Komisjon jõudis põhjaliku analüüsi käigus järeldusele,[7] et Itaalias on tasakaalustamatus, kuid mitte ülemäärane. Kuigi valitsemissektori võlga analüüsitakse juba põhjalikult stabiilsuse ja kasvu pakti alusel, väärivad eelkõige tähelepanu makromajanduslikud suundumused ekspordi tulemuslikkuse valdkonnas, et vähendada ebasoodsate mõjude riski majanduse toimimisele.

(8) Nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõike 1 alusel stabiilsusprogrammile antud hinnangu põhjal on nõukogu seisukohal, et programmi aluseks olev makromajanduslik stsenaarium on realistlik, eeldusel et finantsturu olukord ei halvene. Komisjoni 2012. aasta kevadprognoosi kohaselt peaks reaalne SKP käesoleval aastal järsult langema ning järk-järgult taastuma 2013. aastal. Kooskõlas ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlusega on programmis esitatud eelarvestrateegia eesmärk vähendada 2012. aastaks valitsemissektori eelarve puudujääk alla kontrollväärtuse 3 % SKPst, tehes seda kulutuste täiendava piiramise ja täiendavate tulude abil. Ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamise järel kinnitatakse programmis keskpika perioodi eelarve-eesmärki, milleks on struktuurselt tasakaalus eelarvepositsioon, mis asjakohaselt kajastab stabiilsuse ja kasvu pakti nõudeid. See kavatsetakse saavutada

[5] Nõukogu 26. aprilli 2012. aasta otsus nr 2012/238/EL.
[6] COM(2012) 68 final.
[7] SWD(2012) 156 final.

2013. aastal, st aasta varem kui oli eesmärgiks seatud eelmises stabiilsusprogrammis. Võttes aluseks (ümber arvutatud) struktuurse eelarvepuudujäägi,[8] on kavandatud keskmine eelarve aastane konsolideerimine ajavahemikul 2010–2012 märksa suurem kui nõukogu poolt ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames soovitatud 0,5 % SKPst. Struktuurse kohandamise kavandatud tempo 2013. aastal võimaldab täita keskpika perioodi eelarve-eesmärgi kõnealusel aastal ning valitsemissektori kulutuste kavandatud kasvumäär, võttes arvesse kaalutlusõiguse kohaseid tulumeetmeid, oleks kooskõlas stabiilsuse ja kasvu pakti kohase kulutuste võrdlusalusega. Programmi kohaselt jõuab valitsemissektori võlasuhe haripunkti 2012. aastal ja hakkab seejärel üha kiirenevas tempos kahanema, kuna esmane ülejääk suureneb. Aastatel 2013–2014 on Itaalial üleminekuperiood ning tema eelarvekavad tagaksid piisava arengu võla vähendamise võrdlusaluse täitmise suunas, mida kinnitatakse ka komisjoni 2012. aasta kevadprognoosis. Kavade kohaselt saavutatakse võla vähendamise võrdlusalus üleminekuperioodi lõpus (2015). Eespool osutatud eelarvepuudujäägi ja võla eesmärkide saavutamine eeldab, et aastatel 2010–2011 heaks kiidetud korrigeerivad meetmed rakendatakse eelarves rangelt ja terviklikult. Üldiselt näib, et Itaalia riigi rahanduse pikaajalise jätkusuutlikkusega seotud riskid on keskmised.

(9) Seoses eelarveraamistikuga kiitis Itaalia parlament heaks eelnõu, millega viiakse Itaalia põhiseadusesse sisse tasakaalus eelarve nõue. Vaja on rakendusakte, et täpsustada kõnealuse nõude peamised tunnused, st kohaldamise viisid, asjakohased korrektsioonimehhanismid ja vabastusklauslid ning vajalik kooskõlastamine eri valitsemistasandite vahel. Valitsus võttis kohustuse püüda saavutada avaliku sektori kulude püsiv tõhustamine ja kvaliteedi tõstmine, teostades selleks kõikidel valitsemistasanditel kulude põhjalikke läbivaatamisi. Läbivaatamiste abil peaks olema võimalik suurendada ka majanduskasvu soodustavate kulukirjete prioriteetsust. Samal eesmärgil on käimas struktuurifondide kasutamise ümberkorraldamine 2011. aasta märtsis võetud meetmete ja 2011. aasta novembris vastu võetud ühtekuuluvusmeetme kava abil, mille eesmärk on ka kiirendada struktuurifondide kasutamist. Samas takistavad struktuurifondide kasutamist ja seega kava rakendamist olulised puudujäägid haldussuutlikkuses, seda eelkõige lähenemispiirkondades.

(10) Maksusüsteemi struktuur ning maksudest kõrvelehoidumise ja mitteametlikult töötamise kõrge tase on negatiivselt mõjutanud riigi majandustulemusi. Maksukuulekust ja -haldust mõjutavad ka ulatuslikud maksukulud ning keerulised ja koormavad haldusmenetlused. Maksukoormuse osaline nihkumine tootmisega seotud teguritelt tarbimisele ja omandile on olnud juba tähtis esimene samm majanduskasvu paremini soodustava maksustruktuuri tagamise suunas, kuid edasine nihe on põhjendatud, pidades silmas ümberjaotamisega seotud mõjusid.

(11) Õigusaktides on sätestatud sotsiaalpartnerite vahel juunis 2011 sõlmitud kokkulepe reformida palgaläbirääkimiste raamistikku. Tänu sellele peaks olema võimalik sõlmida rohkem lepinguid ettevõtte tasandil ning võtta paremini arvesse konkreetsete tootmisvaldkondade vajadusi. Et aga probleem täielikult lahendada ja muuta nominaalsed tööjõu ühikukulud võrreldes kaubanduspartneritega dünaamilisemaks,

[8] Tsükliliselt kohandatud eelarvepositsioon pärast ühekordsete ja ajutiste meetmete arvessevõtmist, arvutatuna komisjoni talituste poolt ümber programmis esitatud teabe alusel ja ühiselt kokkulepitud metoodikat kasutades.

mis on Itaalia konkurentsivõime halvenemise üks põhitegur, tuleks palgaläbirääkimiste süsteemi veel põhjalikumalt reformida, lubades paindlikumaid kokkuleppeid ka riigisisesel valdkondlikul tasandil. Valitsus esildas aprillis 2012 ambitsioonika tööturureformi, et lahendada Itaalia tööturu pikaajalisi probleeme, sealhulgas tööturu killustatust. Kõnealune reform tuleb kiiremas korras heaks kiita, tagades et selle eesmärgid ja nende tase jääb vastavusse Itaalia tööturu probleemidega. Hoolikalt tuleks jälgida tööturuteenuste liberaliseerimise ulatust ja tulemuslikkust.

(12) Hoolimata naiste tööalase konkurentsivõime parandamiseks tehtud jõupingutustest, s.o põhiliselt sihtotstarbelistest fiskaalstiimulitest, on Itaalia naiste tööhõive määr märkimisväärselt madalam (2011. aastal 46,5 %) kui EL 27 keskmine (2011. aastal 58,5 %). Vaja on täiendavaid meetmeid seoses lastehoiuasutuste ja eakate inimeste hoolekandeasutustega. Probleem on eriti suur eakamate naistöötajate jaoks erasektoris, sest naiste pensioniiga tõuseb ajavahemikul 2012–2018 viie aasta võrra.

(13) Itaalias ulatus noorte töötus 2011. aastal keskmiselt 29,1 %-ni ja tõusis 2012. aasta esimestel kuudel veelgi. Eelkõige on töötusmäär kõrge kolmanda taseme haridusega inimeste seas ning esineb ebakõla omandatud oskuste ja tööturul nõutavate oskuste vahel. Praktika edendamine peamise tööturule sisenemise viisina on tervitatav, kuid siiski on selleks vaja asjakohaste õigusnormide jõustamist, näiteks kutse- ja koolitusstandardite uut süsteemi ning kutseoskuste sertifitseerimise skeeme. Komisjon lõi töörühma, kelle ülesanne on suunata ühtekuuluvusfondide vahendid ümber meetmetele, millega toetatakse noorte tööhõivet ning VKEde arendamist.

(14) Noorte töötust mõjutab negatiivselt haridussüsteemist varakult lahkunud noorte osakaal, mis riiklikul tasandil on 18,8 % ja piirkonniti väga erinev. Haridussüsteemist varakult lahkumise probleemiga tegelemiseks tuleks võtta rohkem suunatud ja kooskõlastatud meetmeid, kombineerides ennetus-, sekkumis- ja korvavad meetmed. Tegeleda tuleks kolmanda taseme haridussüsteemi ebatõhususega, sealhulgas tuleks täielikult rakendada 2010. aasta ülikoolireform ning tugevamalt omavahel siduda ülikoolide tulemused ja riiklikest allikatest rahastamine.

(15) Itaalia on vastu võtnud olulisi meetmeid teenuste liberaliseerimiseks, eelkõige ametitoimingute puhul, ja konkurentsi parandamiseks võrgutööstustes. Siiski on ikka veel mitmesuguseid probleeme energeetika- ja transpordisektoris, eelkõige raudteede ja sadamate sektoris, kus taristu ja turuga seotud kitsaskohad on märkimisväärsed.

(16) Kuigi mõni meede on juba vastu võetud, et soodustada halduskorra lihtsustamist, on ettevõtluskeskkond Itaalias jätkuvalt keerukas. Eelkõige on palju ebatõhusust kohtusüsteemis seoses ressursside kasutamise, menetluste ja töökorraldusega, mis kajastub Itaalia tsiviilõigussüsteemi toimimises, arvestades eelkõige ülemäärast juhtumite menetlemise aega ja lahendamata juhtumite arvu.

(17) VKEde juurdepääs rahastamisele on raske ja riskikapitali osatähtsus on väike. 2011. aasta detsembris võeti vastu täiendava omakapitali toetussüsteem, mis võimaldab äriühingutel maksustavast tulust maha arvata uutelt omakapitalisüstidelt saadava tingliku kasumi. See peaks eeldatavasti hõlbustama VKEdel kasvamist ning investeeringute tegemist innovatsiooni. Kuigi on võetud mõned meetmed erasektori teadus- ja arendustegevuse edendamiseks (nt refinantseeritakse teadusuuringutesse tehtavatele ettevõtete investeeringutele võimaldatavat maksukrediiti), on selliste meetmete osatähtsus väike ja innovaatilisi projekte rakendatakse vähe.

(18) Itaalia on võtnud mitmeid kohustusi laiendatud euroala pakti alusel. Kõnealused kohustused ja eelmisel aastal võetud kohustuste täitmine on seotud tööhõive edendamise, konkurentsivõime parandamise, riigi rahanduse jätkusuutlikkuse suurendamise ning finantsstabiilsuse tugevdamisega. Komisjon on hinnanud laiendatud euroala pakti raames võetud kohustuste täitmist. Soovitustes on arvesse võetud kõnealuse hindamise tulemusi.

(19) Komisjon hindas Euroopa poolaasta raames põhjalikult Itaalia majanduspoliitikat. Hinnati stabiilsusprogrammi ja riiklikku reformikava ning esitati põhjalik analüüs. Hindamisel on arvesse võetud kõnealuste dokumentide asjakohasust Itaalia fiskaal- ja sotsiaalmajanduspoliitika jätkusuutlikkuse seisukohast, aga ka nende vastavust ELi eeskirjadele ja juhistele, pidades silmas vajadust tugevdada ELi üldist majandusjuhtimist, lisades ELi tasandi panuse riigi tasandil tehtavatesse otsustesse. Euroopa poolaasta raames koostatud komisjoni soovitused kajastuvad allpool 1.–7. soovituses.

(20) Võttes arvesse kõnealust hinnangut, on nõukogu läbi vaadanud Itaalia stabiilsusprogrammi ja tema arvamus[9] selle kohta on väljendatud eeskätt 1. soovituses.

(21) Võttes arvesse komisjoni põhjaliku analüüsi ja kõnealuse hindamise tulemusi, on nõukogu läbi vaadanud Itaalia 2012. aasta riikliku reformikava ja tema stabiilsusprogrammi. Nõukogu soovitused, mis on tehtud määruse (EL) nr 1176/2011 artikli 6 alusel, kajastuvad 1.– 7. soovituses,

SOOVITAB Itaalial võtta ajavahemikus 2012–2013 järgmisi meetmeid:

1. Rakendada eelarvestrateegia kavakohaselt ning tagada, et ülemäärane eelarvepuudujääk kõrvaldatakse 2012. aastal. Tagada kavandatud struktuurne esmane ülejääk, et võla suhe SKPsse hakkaks 2013. aastaks vähenema. Tagada asjakohane areng keskpika perioodi eelarve-eesmärgi suunas, järgides samal ajal kulude võrdlusalust ja tehes piisavaid edusamme võla vähendamise võrdlusaluse järgimise suunas.

2. Tagada et tasakaalus eelarvet käsitleva põhiseadusliku nõude põhitunnuste kindlaksmääramine, sealhulgas asjakohane kooskõlastamine eri valitsemistasandite vahel, on kooskõlas ELi raamistikuga. Püüda saavutada avaliku sektori kulutuste püsiv tõhustamine ja kvaliteedi tõstmine kulutuste kavandatud läbivaatamise ja 2011. aasta ühtekuuluvusmeetme kava rakendamise abil, millega kaasneb ELi vahendite kasutamise ja haldamise paranemine, seda eelkõige Lõuna-Itaalias.

3. Võtta täiendavaid meetmeid noorte töötuse vähendamiseks, sealhulgas parandades hariduse vastavust tööturu nõudmistele ja hõlbustades üleminekut tööturule, ning lisaks ka pakkudes stiimuleid idufirmadele ja töötajate palkamiseks. Jõustada üleriigiline oskuste ja kvalifikatsioonide tunnustamine, et edendada töötajate liikuvust. Võtta meetmeid kolmanda taseme hariduse poolelijätjate osakaalu vähendamiseks ja võitluseks haridussüsteemist varakult lahkumise vastu.

[9] Vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 1466/97 artikli 5 lõikele 2.

4. Võtta prioriteedina vastu tööturu reform, et vähendada tööturu killustatust ja kehtestada ühtne töötushüvitiste süsteem. Võtta lisameetmeid, et luua stiimuleid naiste osalemiseks tööturul, eelkõige pakkudes lastehoiuteenuseid ja eakate inimeste hoolekande teenuseid. Kulupõhise konkurentsivõime parandamiseks tugevdada sotsiaalpartneritega konsulteerides ja kooskõlas riigi tavadega seost sektori tasandil kehtestatud palkade ja tootlikkuse vahel, parandades selleks veelgi palgakujundamise raamistikku.

5. Võidelda maksudest kõrvalehoidumise vastu. Tegeleda varimajanduse ja mitteametlikult töötamise probleemiga, näiteks suurendades selleks kontrolle. Võtta meetmeid maksuvabastuste ja -soodustuste ning vähendatud käibemaksumäärade kohaldamise vähendamiseks ja lihtsustada maksuseadustikku. Võtta täiendavaid meetmeid maksukoormuse nihutamiseks kapitalilt ja tööjõult omandile ja tarbimisele ning ka keskkonnale.

6. Rakendada teenindussektoris vastu võetud liberaliseerimis- ja lihtsustamismeetmeid. Võtta täiendavaid meetmed, et parandada turulepääsu võrgutööstustes ning taristu läbilaskevõimet ja sealseid ühendusi.

7. Veelgi lihtsustada õigusraamistikku ettevõtjate jaoks ja parandada haldussuutlikkust. Parandada ligipääsu rahastamisvahenditele, eelkõige omakapitalile, et rahastada ettevõtete kasvu ja innovatsiooni. Rakendada tsiviilkohtusüsteemi kavandatud ümberkorraldamine ja soodustada vaidluste kohtuvälise lahendamise mehhanismide kasutamist.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja